

Threatening and intensifying the future of food insecurity in Iran with the outbreak of covid-19

ABSTRACT

Food security is one of the main demands and concerns of the political-health elites of the world, but despite of the importance of this issue, food insecurity has been recognized as the most serious and costly public health problem in the world for the past two decades, which covid-19 means an essential alert for health professionals that needs immediate attention. This issue and the global concern in Iran, too, Despite economic progress and significant changes in the last 30 years in Iran, and a significant reduction in food insecurity compared to the previous period but with the changing trend and pattern of the diet and challenges like international sanctions, recession, rising food prices, unsustainable agricultural production, urbanization, drought, and political instability in neighboring countries and recently, And most importantly covid-19The Iran food security is under threat and is susceptible to various causes of food insecurity shock. It seems that in Iran, based on scientific documentation, in order to reduce the impact of covid-19 on the food security system, In the short term, a serious government response is needed to support the weak sections of society. but in the long-term, to reduce the impact of covid-19 on the country's food insecurity system, "comprehensive food security plan" is more apparent than evert.

Keywords: covid-19, food security, public health

Type of Study: Editorial

Mousa Bamir

* Scientometric Researcher, Research Center of Foresight and Innovation in Health, Institute for Future Studies in Health, Kerman University of Medical Sciences, Kerman, Iran.(Corresponding Author)bamir@ut.ac.ir

Atousa Poursheikhali

Ph.D by Research Student in Futures Studies in Health, Health Services Management Research Center, Institute for Future Studies in Health, Kerman University of Medical Sciences, Kerman, Iran.

Ali Masoud

Ph.D Student in Health Policy, Social Determinant of Health Research Center, Institute for Future Studies in Health, Kerman University of Medical Sciences, Kerman, Iran.

Received: 2021/05/17

Accepted: 2021/08/27

Doi:10.52547/ijhehp.9.3.231

► **Citation (Vancouver):** Bamir M, Poursheikhali A, Masoud A. Threatening and intensifying the future of food insecurity in Iran with the outbreak of covid-19. *Iran J Health Educ Health Promot. Autumn 2021*;9(3): 231-234

► **Citation (APA):** Bamir M., Poursheikhali A., Masoud A. (Autumn 2021). Threatening and intensifying the future of food insecurity in Iran with the outbreak of covid-19. *Iranian Journal of Health Education & Health Promotion.*, 9(3):231-234

تهدید و تشدید آینده ناامنی غذایی در ایران با شیوع کوید-۱۹

چکیده

امنیت غذایی، یکی از خواسته و نگرانی اصلی نخبگان سیاسی-بهداشتی کشورهای جهان می باشد. اما با وجود اهمیت این مسئله، عدم امنیت غذایی در طی دو دهه گذشته، به عنوان جدیترین و پرهزینهترین مشکل بهداشت عمومی جهان شناخته شده است، که کوید-۱۹ صدای این زنگ خطر را برای متخصصان بهداشت و سیاست‌گذاران تشدید کرده است. این مسئله و نگرانی جهانی در ایران نیز، علیرغم پیشرفت اقتصادی و تحولات قابل توجه در ۳۰ سال گذشته و کاهش محسوس ناامنی غذایی، نسبت به دوران قبل، با چالش‌هایی از جمله، تحریم‌های بین‌المللی، رکود اقتصادی، افزایش قیمت مواد غذایی، تولیدات ناپایدار کشاورزی، افزایش شهرنشینی، خشکسالی و بی‌ثباتی سیاسی کشورهای همسایه و از همه مهمتر، شیوع گسترده کروناویروس در کشور، امنیت غذایی در معرض تهدید جدی قرار گرفته است و مستعد عوامل مختلف شوک ناامنی غذایی است. به نظر می‌رسد، در کشور ایران، بر اساس مستندات مورد بررسی، برای مقابله با سوءتغذیه و کاهش ناامنی غذایی در برابر بیماری همه‌گیر کوید-۱۹ در کوتاه مدت، به واکنش جدی دولت برای حمایت از اقشار ضعیف جامعه نیاز است. اما در بلند مدت، برای کاهش تاثیر کوید-۱۹، بر سیستم امنیت غذایی کشور، ضرورت تدوین " طرح جامع ملی امنیت غذایی " بیش از هر زمان دیگری جلوه می نماید.

کلید واژه: کوید-۱۹، امنیت غذایی، بهداشت عمومی
نوع مطالعه: نامه به سردبیر

موسی بامیر

* علم‌سنجی، مرکز تحقیقات اجتماعی سلامت، موسسه آینده پژوهی سلامت، دانشگاه علوم پزشکی کرمان، کرمان، ایران. (نویسنده مسول)
bamir@ut.ac.ir

آتوسا پورشیخعلی

دانشجوی دکتری آینده‌پژوهی سلامت، مرکز اجتماعی تحقیقات سلامت، موسسه مطالعات آینده سلامت، دانشگاه علوم پزشکی کرمان، کرمان، ایران.

علی مسعود

دانشجوی دکتری سیاست‌گذاری سلامت، مرکز تحقیقات اجتماعی سلامت، موسسه آینده پژوهی سلامت، دانشگاه علوم پزشکی کرمان، کرمان، ایران

◀ **استناد (ونکوور):** بامیر م، پورشیخعلی آ، مسعود ع. تهدید و تشدید آینده ناامنی غذایی در ایران با شیوع کوید-۱۹. *فصلنامه آموزش بهداشت و ارتقاء سلامت*. پاییز ۱۴۰۰؛ ۹(۳): ۲۳۱-۲۳۴.

◀ **استناد (APA):** بامیر، موسی؛ پورشیخعلی، آتوسا؛ مسعود، علی. (پاییز ۱۴۰۰). تهدید و تشدید آینده ناامنی غذایی در ایران با شیوع کوید-۱۹. *فصلنامه آموزش بهداشت و ارتقاء سلامت*، ۹(۳): ۲۳۱-۲۳۴.

تاریخ دریافت: ۱۴۰۰/۰۲/۲۷

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۰/۰۶/۰۵

امنیت غذایی، یکی از عوامل اصلی سلامت فردی و اجتماعی است، که بانک جهانی و سازمان غذا و کشاورزی ملل متحد (فائو)، آن را به عنوان یکی از اهداف توسعه هزاره اعلام کرده است. امنیت غذایی، یکی از خواسته‌ها و نگرانی اصلی نخبگان سیاسی-بهداشتی کشورهای جهان می باشد (۱ و ۲) اما با وجود اهمیت این مسئله، عدم امنیت غذایی در طی دو دهه گذشته، به عنوان جدیترین و پرهزینه‌ترین مشکل بهداشت عمومی جهان شناخته شده است، که چالش کوید-۱۹ صدای این زنگ خطر را برای متخصصان بهداشت و سیاست‌گذاران تشدید کرده است (۳-۵)

بر اساس گزارشات فائو، ناامنی غذایی شدیدی در جهان به علت، بحران‌های اقتصادی، تغییرات آب و هوایی و درگیری‌های مسلحانه در سالهای اخیر، روند رو به رشدی داشته است، اما همه‌گیری جهانی کرونا و ویروس، این معضل اجتماعی را در جهان و به ویژه در منطقه آسیا و اقیانوسیه با تهدیدی دوجندانی مواجه کرده است، چرا که کوید-۱۹، با اختلال در فعالیت‌های صنعتی، تجاری و اقتصادی به ویژه در حوزه تولید و عرضه مواد خوراکی، کاهش درآمد خانوارها، فروپاشی در نظام‌های بازاریابی، افزایش قیمت مواد غذایی، بروز مشکلات دسترسی، بسته شدن مرزها و از همه مهمتر، بیکار شدن میلیون‌ها نیروی کار، امنیت غذایی جهان را به سرعت تحت تاثیر قرار داده است و در آینده در صورت عدم اقدامات سریع برای تضعیف آن وضعیت بدتر از قبل خواهد شد. (۶ و ۷)

این مسئله و نگرانی جهانی در ایران نیز، علیرغم پیشرفت اقتصادی و تحولات قابل توجه در ۳۰ سال گذشته و کاهش محسوس ناامنی غذایی نسبت به دوران قبل و ضریب خودکفایی بالا ایران در بسیاری از مواد غذایی بر خورده‌اری از جایگاه مناسب امنیت غذایی بر اساس امارهای جهانی اما با تغییر روند و الگوی رژیم غذایی در حین کوید-۱۹، کشور ایران با چالش‌هایی از جمله، تحریم‌های بین‌المللی، رکود اقتصادی، افزایش قیمت مواد غذایی، تولیدات ناپایدار کشاورزی، افزایش شهرنشینی، خشکسالی و بی‌ثباتی سیاسی کشورهای همسایه و از همه مهمتر شیوع گسترده اخیرا

کرونا و ویروس در کشور امنیت غذایی در معرض تهدید قرار دارد و مستعد عوامل مختلف شوک امنیت غذایی بوده است (۵) مطالعات نشان می‌دهد، بر اثر مسائل ذکر شده و قبل از شیوع کرونا و ویروس، شیوع ناامنی غذایی در ایران در بین خانوارها ۴۹٪ در کودکان ۶۷٪، در مادران ۶۱٪، در بزرگسالان ۴۹٪ و در سالمندان ۶۵٪ بوده است. همچنین مطالعات حاکی از این است، که شیوع ناامنی غذایی بین ۲۰٪ تا ۶۰٪ در خانوارهای ایرانی در نوسان می‌باشد و این امر در خانوارهای زن سرپرست و اقشار کم درآمد جامعه بین ۷۵ و ۸۶ درصد گزارش شده است (۱)

با وجود اینکه امنیت غذایی، در اسناد بالادستی کشور، از جمله، قانون اساسی، سند چشم‌انداز افق ۱۴۰۴، برنامه توسعه چهارم و پنجم و طرح تحول نظام سلامت مورد توجه قرار گرفته است (۷) به نظر می‌رسد این مسئله در حال حاضر و در سالهای آینده کشور ایران را با شرایط نامناسب تری مواجه خواهد کرد، چرا که علاوه بر موارد ذکر شده تاثیرگذار بر ناامنی غذایی در پاراگرافهای قبلی، شیوع کرونا و ویروس این امر را تشدید خواهد کرد و امنیت غذایی خانوارهای ایرانی را در شرایط نامناسبی قرار خواهد داد.

از انجایی که اقتصاد کشور ایران بیشتر متکی به نفت و تا حدودی صنعت گردشگری می‌باشد، همه‌گیری COVID-19 یک تهدید جدی برای صادرات و واردات کالاها و به ویژه مواد نفتی می‌باشد، در صورت عدم صادرات نفت قطعاً اقتصاد ایران دچار رکود و اختلالاتی می‌شود، که این امر خود مشکلاتی از قبیل گرانی کالاها، بیکاری، کاهش درآمدها و اختلال در زنجیره سیستم‌های بازاریابی و تجارت ایجاد می‌کند و بیش از پیش تهدید جدی برای امنیت غذایی و تغذیه ایرانیان در آینده نزدیک می‌باشد (۲)

بر این اساس، سیاست‌های متمرکز برای پاسخگویی به بیماری همه‌گیر COVID-19 در ایران امری ضروری است. مطالعه حاضر، بر اساس مستندات علمی به ارائه راهکار می‌پردازد:

به نظر می‌رسد، در کشور ایران در کوتاه مدت، برای مقابله با سوء تغذیه و ناامنی غذایی برای محافظت از سلامت جامعه در برابر

References

1. Behzadifar M, Behzadifar M, Abdi S, Malekzadeh R, Salmani MA, Ghoreishinia G, et al. Prevalence of food insecurity in Iran: a systematic review and meta-analysis. Archives of Iranian medicine. 2016;19(4):288-94.
2. Damari B, Abdollahi Z, Hajifaraji M, Rezazadeh A. Nutrition and food security policy in the Islamic Republic of Iran: situation analysis and roadmap towards 2021. EMHJ-Eastern Mediterranean Health Journal. 2018;24(02):177-88. <https://doi.org/10.26719/2018.24.2.177>
3. Dumont B, Groot J, Tichit M. Make ruminants green again-how can sustainable intensification and agroecology converge for a better future? Animal. 2018;12(s2):s210-s9. <https://doi.org/10.1017/S1751731118001350> PMID:30139401
4. Adams EL, Caccavale LJ, Smith D, Bean MK. Longitudinal patterns of food insecurity, the home food environment, and parent feeding practices during COVID-19. Obesity Science & Practice. 2021. <https://doi.org/10.1002/osp4.499> PMID:34230855 PMCid:PMC8250720
- 5- Alimoradi, zeinab, Kazemi, faridhe, Estaki, taraneh and Mirmiran, parvin 2015. Household food security in Iran: systematic review of Iranian articles. Adv Nurs Midwifery. 2015;24(87):63-76
6. Ahmed F, Islam A, Pakrashi D, Rahman T, Siddique A. Determinants and dynamics of food insecurity during COVID-19 in rural Bangladesh. Food Policy. 2021;101:102066. <https://doi.org/10.1016/j.foodpol.2021.102066>
7. Razikordmahaleh L, Hatami J, Shobeiri SM, Noroozi O. Model of Education Policy for Food Safety: A Grounded Theory Study. Iranian Journal of Health Education and Health Promotion. 2018;6(4):383-92 <https://doi.org/10.30699/acadpub.ijhehp.6.4.383>

بیماری همه گیر کوید-۱۹، به واکنش جدی دولت برای حمایت از اقشار ضعیف جامعه نیاز است. اما در بلند مدت، برای کاهش تاثیر کوید-۱۹ بر سیستم امنیت غذایی کشور، ضرورت تدوین " طرح جامع امنیت غذایی " کشور بیش از هر زمان دیگری جلوه گر مینماید، در این طرح یک فرایند و راهبرد کلان بلند مدت برای اصلاح درآمدهای اقتصادی لازم و ضروری است، تا تدوین و اجرای سیاست های تغذیه ای به سمتی پیش رود که به چالش های تغذیه ای در ایران پاسخ دهد. برای این امر چندین عوامل موثر، مانند در اولویت بودن تغذیه برای سیاستگذاران، افزایش سطوح و مکانیسم های همکاری بین بخشی و ذریطه، سرمایه گذاری و نوسازی شیوه های منسوخ تولیدات، خارج کردن اقتصاد از درآمد نفتی، جلوگیری از ضربه به صادرات غیرنفتی در شرایط بروز بحران، نظارت و نگاه داشتن زنجیره های تأمین مواد غذایی، اقدامات ویژه ای برای مقابله با گله های ملخ، مقاوم سازی کشاورزان در مقابل بلایا، کاهش زائادات غذایی، بهبود سیاست های تجاری، جلوگیری از گسترش شهر نشینی و توسعه روستایی، افزایش سیلواها و سردخانه های نگهداری مواد غذایی، اصلاح الگوی تغذیه کشور از طریق گسترش برنامه های آموزشی تغذیه و ارتقاء آگاهی های تغذیه، کنترل قیمت کالا، تدوین سناریوی تحریم مواد غذایی، تأمین منابع انسانی و مالی کافی برای اجرای مداخلات تغذیه ای و نظارت و ارزیابی بر اجرای سیاست ها و برنامه ها می تواند بسیار مفید و بازدارنده باشد.

تعارض منافع: در این پژوهش هیچ گونه تعارض منافعی برای نویسندگان پژوهش وجود ندارد.

سیاسگذاری: نویسندگان پژوهش از تمامی کسانی که در پژوهش مشارکت داشتند نهایت تقدیر و تشکر را دارند.